შ. კობოშვილი. მისიონერების კურთხევა (სუქოთის დღესასწაული). 1939
Sh. Koboshvili. The Prayer of the Missionaries (Feast of Sukkot). 1939

დ. გველესიანი. ჰაგადა. ფესახის ღამე. 1936
D. Gvelesiani. Hagada – Pesach Night. 1936

შ. კობოშვილი. სარიტუალო დანიშნულების ოთახი. 1938
Sh. Koboshvili. Peasant’s room for ritual purposing. 1938

www.museum.ge
facebook.com/GNMuseum

შ. კობოშვილი. ფრინველის დაკვლაა რელიგიური წესით. 1939
Sh. Koboshvili. Slaughtering Poultry According to Religious Rules. 1939

დ. გველესიანი. ხანუქის სანთლების კურთხევა. 1936
D. Gvelesiani. Lightening of Khanuha Candles. 1936

საქართველოს ეროვნული მუზეუმი
Georgian National Museum

ებრაული კულტურული მემკვიდრეობა
საქართველოს ეროვნული მუზეუმის კოლექციებში

Jewish Cultural Heritage in the Collections of
Georgian National Museum

რელიგიური დღესასწაულები

Religious Hollidays

თბილისი 2015 Tbilisi

საქართველოში ებრაელი ხალხის ისტორია ათასწლეულებს ითვლის. „ქართლის ცხოვრების“ ცნობით, ებრაელთა პირველი მიგრაცია და მათი მცხეთაში დამკვიდრება ძვ. წ. VI საუკუნით თარიღდება. შემდგომშიც არ შემწყდარა ებრაელთა მიგრაცია და მათი დასახლება საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში.
მიუხედავად თანამდევი ასიმილაციისა, ქართველმა ებრაელობამ საუკუნეების მანძილზე შეინარჩუნა საკუთარი რელიგია, ტრადიციები და თვითმყოფადი კულტურა.
საქართველოს ებრაელთა ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი თბილისში 1933-1951 წლებში ფუნქციონირებდა. საქართველოში ებრაელთა კულტურისა და ყოფის ამსახველი სამუზეუმო კოლექცია რეგიონალური სამეცნიერო-ეთნოგრაფიული ექსპედიციების საფუძველზე შეგროვდა. აქ წარმოდგენილია ეთნოგრაფიული, რელიგიური თუ რიტუალური დანიშნულების ნივთები, ხელნაწერები, სამოსი, ქსოვილები, აქსესუარები, ასევე ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევრები, რომლებიც 1930-იან წლებში მუზეუმისთვის საგანგებოდ შეიქმნა. შალომ კობოშვილისა (1876-1941) და დავით გველესიანის (1890-1949) ნამუშევრებში განსაკუთრებით საინტერესოდ და ხატოვნადაა გადმოცემული ქართველ ებრაელთა ცხოვრება.
1951 წელს, მუზეუმი დაიხურა, როგორც სიონიზმის კერა, ხოლო სინაგოგის შენობის კონფისკაციის შემდგომ, კოლექციები გადანაწილდა სხვადასხვა მუზეუმში, სადაც ეს ექსპონატები დღემდეა დაცული. 2014 წელს აღდგენილ დავით ბააზოვის ებრაელთა ისტორიის მუზეუმის ექსპოზიციაში ამ კოლექციის ნაწილია გამოფენილი.
საუკუნეების მანძილზე, დიასპორაში ცხოვრებისას, ებრაელობამ საკუთარი იდენტობა რელიგიის მეშვეობით შეინარჩუნა. ებრაელები თორას “ჯიბის სამშობლოს” უწოდებდნენ, ხოლო სინაგოგა არა მხოლოდ ტაძარი და კულტმსახურების ადგილი, არამედ თავშეყრის ადგილიც და საგანმანათლებლო კერაც იყო. რელიგიური დღესასწაულების აღნიშვნა განსაკუთრებულ დატვირთვასა და მნიშვნელობას იძენს სამშობლოდაკარგული ერისთვის და ღმერთთან, ისტორიულ, აღთქმულ მიწასთან მის უწყვეტ კავშირზე მიუთითებს. ეს ტრადიცია თაობიდან თაობას სათუთად გადაეცემოდა, რაც გულისხმობდა რიტუალური წესების დაცვას არა მხოლოდ სინაგოგაში, არამედ ოჯახებშიც. იუდაიზმის თავისებურებიდან გამომდინარე, ებრაული კულტურა და ხელოვნება უფრო ცერემონიალურ-საკულტო ხასიათს ატარებდა და ამიტომაც, დეკორატიული ხელოვნება მაღალ დონეზე იყო განვითარებული.

History of Jewish people in Georgia commenced thousands of years ago. According to “Kartlis Tskhovreba” (Life of Kartli), a collection of Georgian chronicles, compiled in the Middle Ages, the first migration of Jews and their settling in Mtskheta was in the 6th century BC. Later migration of the Jews to Georgia has taken place several times and they settled in different regions.
Irrespective of certain assimilation, Georgian Jews have maintained their religion, traditions and originality for many centuries.
Historical-ethnographic museum of Georgian Jews operated in Georgia in 1933-51 period. Its collection was created on the basis of regional scientific-ethnographic expeditions. Collection of the museum illustrates the culture and everyday life of the Jews in Georgia. It includes the ethnographic, religious, ritual items, manuscripts, garments, cloths, accessories, paintings and drawings depicting life of Georgian Jews by the artists Shalom Koboshvili (1876-1941) and David Gvelesiani (1890-1949) created especially for the museum in 1930-ies. In 1951 the museum was closed as the center of Zionism and after seizure (confiscation) of Synagogue building the collection was distributed (moved) to different museums and the exhibits are maintained (kept) there up to present. Part of these collections is represented on the exhibition in the David Baazov museum of Jewish History after it’s re-establishment in 2014.
Life in Diaspora during the centuries have maintained Jews identity relying on their religion. Jews named Torah “pocket mother land” and Synagogue is not only temple for praying but also the place of gathering and education center. Religious holidays have particular load and meaning for the people deprived of their mother land and indicates their permanent connection with the God and historical Promised Land. This tradition was transferred with great care from one generation to the other and included the rituals not only at the Synagogue but also at home. Given the specific characteristics of Judaism, Jewish culture and art was mostly of ceremonial-cult nature with highly developed decorative arts.

პაროხეტი - სეფერთორის კარადის ფარდა. XVIII ს.
Parokhet. Torah Ark curtain. 18th c.

პაროხეტი - სეფერთორის კარადის ფარდა. XIX ს.
Parokhet. Torah Ark curtain. 19th c.

სეფერთორა. XIX ს.
Torah Scroll. 19th C.

თორა-შილდი. ებრაული რელიგიური კალენდარი. XIX ს.
Torah-Shield. Jewish religious calendar. 19th C.

თორის საჩვენებელი. XIX ს.
Torah Pointer. 19th C.

შ. კობოშვილი. სეფერთორის გამოტანა სინაგოგაში. 1939
Sh. Koboshvili. Exposing The Torah scrolls in the Synagogue. 1939

სეფერთორის გვირგვინები. XIX ს.
Torah Scroll’s Crowns. 19th C.

რიმონიმი - სეფერთორის გვირგვინი. XIX ს.
Rimmonim – Finial of Torah-Scroll. 19th C.

სინაგოგის შანდალი. XIX ს.
Synagogue Lamp. 19th C.

სეფერთორის კაბა. XIX ს.
Covering of Torah scroll. 19th C.

სეფერთორის კაბა. XIX ს.
Covering of Torah-Scroll. 19th C.

რაბინის ბეჭედი. XIX ს.
Rabbi’s seal. 19th C.

თორის შესანახი ბუდე. XIX ს.
Torah’s box. 19th C.